

GESTALTNINGSPROGRAM

Universitetsområdet Piteå

2014-10-28

Piteå Kommun

MAF
ARKITEKTKONTOR AB

INNEHÅLL

INLEDNING	3
GESTALTNING - STÄLLNINGSTAGANDE OCH KONCEPT	4
ÅTGÄRDSFÖRSLAG - FOKUSOMRÅDEN	13
ÅTGÄRDSFÖRSLAG - ÖVRIGT	26
CHECKLISTA	30
KÄLLOR	31

MEDVERKANDE

MAF Arkitektkontor AB:(13199)

Thomas Nylund, arkitekt SAR/MSA

Lars-Erik Gunnars, landskapsarkitekt LAR/MSA

Mats Sandqvist, planarkitekt

David Lindmark, arkitektstudent

Illustrationer, där inte annat anges: Lars-Erik Gunnars

Beställare, Piteå kommun:

Mats Berg, kommunchef

november 2014

INLEDNING

BAKGRUND

Universitetsområdet i Piteå är ett centrum för utveckling inom kulturella och kreativa näringar. Idag är över 1.200 personer (studenter, lärare, forskare, företagare) inriktade på utbildning, forskning och företagande inom ljud, musik, dans, media, teknik och upplevelser.

Piteå kommun har initierat ett arbete för utveckling och långsiktig tillväxt i området. Utgångspunkten är att under kommande 7-årsperiod genomföra satsningar inom näringsliv, forskning, utbildning och upplevelser såväl inom de kreativa näringarna som inom området förnyelsebar energi på universitetsområdet. Målet är att det år 2020 ska finnas 500 fler verksamheter på området än idag. På längre sikt kan ytterligare 1000 arbetsplatser tillkomma.

UNDERLAG

Koncept

Under 2013 gjordes en förstudie och ett koncept togs fram för hur hela området skulle kunna gestaltas. Konceptet har sedan legat till grund för en detaljplan och finns även med som underlag till gestaltungsprogrammet.

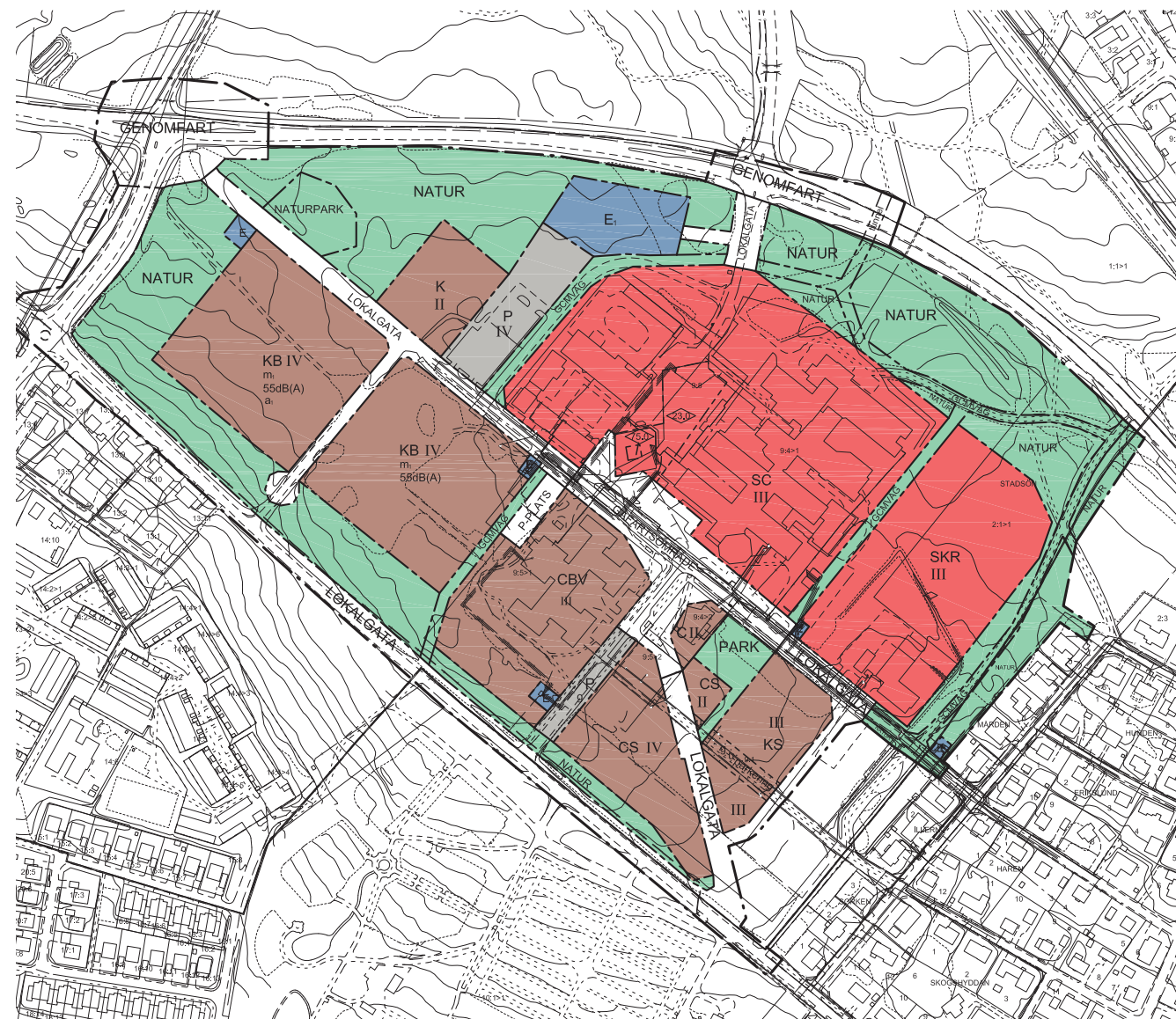
Detaljplan

Kommunen har i april 2014 antagit en detaljplan med syfte att utveckla området samt att skapa en tydlig centrumbildning.

Detaljplanen har en flexibel utformning för att svara upp mot framtida krav och önskemål för olika typer av verksamheter som kan komma att etablera sig i området.

Detaljplanen föreslår en regelbundet ordnad kvartersstruktur. Huvudinriktningen är att markanvändningen närmast det planerade gångfartsområdet ska bestå av utbildning, kontor, samlingslokaler m.m, det vill säga verksamheter som bör ligga i centrum. Planen medger även att nya bostäder integrerade med utbildningsverksamhet får uppföras men då i de yttre delarna av planområdet.

- Kvarter för högskola, centrum, kontor och boende.
- Bebyggelse med 2-4 våningar.
- Vagnät med lokalgator och gångfartsområde vid torget.
- Parkeringstyor.
- Park placerad centralt intill gångfartsområdet.
- Området avgränsas runt om av natur- eller parkmark.

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela området.

GRÄNSER	
—	Planområdesgräns
- - -	Användningsgräns
- · - · -	Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN	
Allmänna platser	
GENOMFART	Genomfartstrafik
LOKALGATA	Lokaltrafik
GÅFARTSGATA	Trafik på fotgängarnas villkor
P-PLATS	Parkering
PARK	Anlagd park
NATUR	Naturområde
NATURPARK	Naturpassad skogsötsel
GOMVÄG	Gång-, cykel- och mopedyväg

Kvartersmark	
CS	Centrum, utbildning och forskning
CBV	Centrum, boende och vård
C	Centrum (samlingslokal, handel och kontor)
E	Elproduktion, solceller
E	Tekniska anläggningar
KB	Kontor och bostäder
K	Kontor
KS	Kontor och skola
P	Parkering
SC	Skola och centrum (undervisning, restauranger, kontor, samlingslokaler)
SKR	Skola, kontor och idrott

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER	
tunnel	Gångtunnel

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE	
g	Marken skall vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning
u	Marken skall vara tillgänglig för allmänna underfjordiska ledningar

MARKENS ANORDNANDE (utformning av kvartersmark)	
Mark och vegetation	Parkeringsplats skall finnas

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE	
Utformning	
⬠	Högsta byggnadshöjd i meter
II-IV	Högsta antal våningar

STÖRNINGSKYDD	
m	Minst hälften av bostadsrummen i bostäder ska vara orienterade mot tyst sida (45 dBA ekvivalent nivå)
55dB(A)	Bullernivån mot uteplats får inte överstiga 55 dBA ekvivalent nivå.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER	
Genomförandtid	
Genomförandtiden är 15 år från den dag planen vinner laga kraft	
Ändrad lovplikt, lov med villkor	
a.	Bygglöv får inte ges för ändrad markanvändning förrän markförordning har antagits

Figur 2. Plankarta - Detaljplan för Stadsön 2:1 m.fl. Acusticum, antagen 7 april 2014.

GESTALTNING - STÄLLNINGSTAGANDE OCH KONCEPT

STÄLLNINGSTAGANDE

Övergripande mål

Gestaltningen i området ska vara smart, vänlig, attraktiv och traditionellt trivsamt. Programmet ska bidra till att olika formspråk integreras och ska i sig rymma en variation så att en aspekt inte dominerar på ett sätt som snabbt gör designen omodern.

Övergripande idéer och inspiration

Energi: ”Visuell, effektiv, och förnyelsebar”

Musik: ”Ett genomgående bastema med variationer till stycken i olika tempon och olika melodiska karaktärer.”

Fjälldalen: ”Ett mikroklimat inbäddat mellan starka kontraster”.

ÖVERGRIPANDE INRIKTNING

Fjälldalens uttryck i det förtätade stadsrummet

Fjälldal och stadsmässighet, i meningen förtätad affärsgata, har varit två viktiga teman för inspiration och idéer i utformning av gestaltningsprogrammet. Kombinationen fjälldal och stadsrum kan framstå som en paradox, men i själva verket det finns flera intressanta paralleller. En gemensam nämnare finns i den känsla av intimitet och trygghet som både fjälldal och stadsrum/gaturum kan ge. I båda fallen omges du av mäktiga volymer, i det ena fallet av berg och fjällmassiv, i det andra fallet av byggnadsvolymer, ofta i flera våningar.

Stora byggnader liksom fjällmassiv har ofta en starkt omslutande och rumsbildande effekt, som både skyddar och skapar förutsättningar för liv – upplevelsemässigt och bokstavligt. I praktiskt avseende skyddas vi mot klimat och hårda vindar, som i en fjälldal skapar bättre levnadsvillkor för djur- och växtliv och i ett gaturum kan ge ett mer behagligt mikroklimat.

I socialt och känslomässigt avseende trängs vi samman. På en väl utformad stadsgata betyder det sociala möten, gemenskap och i bästa fall en känsla av intimitet och trygghet. I en fjälldal uppstår möten med vilda djur och medvandrare.

Utöver dessa paralleller mellan fjälldal och stadsrum finns en tilltalande estetik i fjälldalens kontrastrika men samtidigt harmoniserande och lugna färgskalor, där sommarens mörka bergsmassiv och på avstånd blåtonade fjällsidor står i kontrast till ljusblå glaciärer och fläckvis kvardröjande snö. Skuggade klippor och vit snö utgör i sin tur en kontrast till fjälldalens grönska och varma jordtoner.

Inom universitetsområdet finns fjällestetiken delvis redan representerad i form av Acusticum-huset, som med sina spetsiga uppåtsträvande byggnadsvolymer och den ljust skimrande plåt- och glasfasaden, påminner om ett glaciärtäckt fjällmassiv. Acusticum-huset kommer alltid att finnas som ett karaktäristiskt landmärke, det högsta berget i ”fjällkedjan”.

Studio Acusticum blir ett särskilt framträdande fondmotiv sett från det diagonalt riktade huvudstråket, den breda ”dalgången”.

Energi- och resurssmarta lösningar ska synas

Områdets tydliga inriktning som en miljömässigt sund och långsiktigt hållbar stadsdel med avseende på teknikanvändning i byggande och drift, företagande, utveckling av ny teknik osv. ska ges tydliga uttryck också i gestaltning av byggnader, mark- och grönytor. Några grundläggande principer för gestaltning presenteras under rubrikerna Byggnader, Mark och Grönytor nedan.

Materialens rena, enkla estetik ska framhävas

Materialens estetiskt rena och naturliga uttryck tas till vara genom att låta ytorna tala materialets eget språk. Betong- eller stenytor ska lämnas obehandlade. Trä ska kunna läsas som trä även målat i svart slamfärg. Plåt har sin naturliga eller efterhärmat naturliga yta, exempelvis Rheinzinkplåt, alu-silver-lackerad plåt eller grövre skärmar av Corténstål. Likaså ska solcellspaneler framträda med naturligt blåskimrande ytor som kontrast till sedumtakens röd-gröna färgskala.

Kulörer i kontrast och harmoni

En väl avvägd kombination av kontrasterande och matchande ytor ger en bra rumslig upplevelse. Fasadytor framträder bäst om de står i lagom kontrast till takytor, anslutande markbeläggning och vegetation. Accentkulörer, exempelvis dörr- och fönsterpartier samt mindre fasadpartier, framträder bäst om de står i kontrast till huvudsaklig fasadkulör. Vegetation och grönytor framträder bäst om de står i lagom kontrast till fasader, osv.

Mörka och svarta fasader ger bättre kontrast och stöd åt vegetation och grönska än neutrala och ljusa kulörer. Mörka och svarta fasader ger även bättre kontrast, distinktion och blir mer karaktärsfulla mot snö och, som ofta, sandad och smutsig snö.

För mycket kontrasterande ytor kan dock leda till att miljön upplevs som rörig. Därför bör det finnas en balans mellan kontrasterande och harmoniserande ytor och element.

De kontrasterande ytorna skapar spänst och karaktär medan de harmoniserande ytorna återger lugn. Inom universitetsområdet kommer markvegetationen tillsammans med den terracottaröda markstenen på gångstråk och vissa torgytor att harmonisera med sedumtakens varma röd-gröna färgskala samt även med det befintliga kårhusets faluröda fasad. Alu-silver-lackerad stålplåt, som ska användas på vissa tak- och fasadpartier, samt solfångarnas blåskimrande speglade ytor kommer att harmonisera väl med det befintliga Acusticum-huset. Asfalt, som med tiden blir grå, betonggrå marksten samt ytor av betong eller natursten (granit) blir ytterligare sammanhållande, harmoniserande ytor och element inom det neutralgrå färgspektrat.

Musiktemat

Jämte fjälltemat finns ett musiktema. Det är framförallt kopplat till platsernas och byggnadernas rytm; från ett hastigt allegro vid infarten från rondellen till ett sakta adagio i bostads och innergårdar. Inslag av musik får gärna förekomma bland utsmyckning och i parkens och torgets utrustning.

PRINCIPER FÖR FÄRGSÄTTNING OCH MATERIALVAL FÖR BYGGNADER, MARK OCH MÖBLERING

Byggnader

Grundläggande principer för byggnader:

Solcellspaneler på södervända tak och väggar. Sedummattor på norrvända tak.

I undantagsfall kan takytor kläs med alu-silver-lackerad stålplåt eller Rheinzink.

Fasader ska vara utformade för synlig avledning av dagvatten, små "fjällbäckar" som sedan leds vidare i ett öppet dagvatten-system.

Fasader av Rheinzinkplåt, alu-silver-lackerad plåt eller träpanel målade i falusvart eller falurött.

Natursten, trä, stålplåt och zinkplåt, dvs miljömässigt sunda och återvinningsbara material, ska användas för fasadbeklädnad och så långt som det är möjligt även i byggnaders stommar.

Mindre byggnadsdelar, plank och terrasser har naturfärgad träkulör, Synlig betong ges en räfflad eller glättad yta. Det är viktigt med kontraster.

Detaljer i samma färgskala, eller något distinktare.

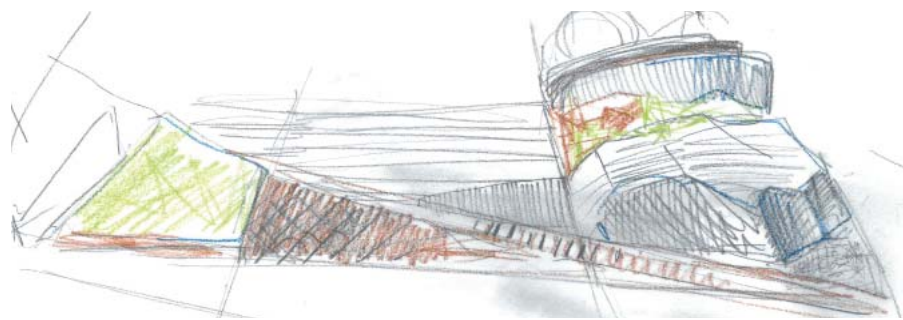
Mark och vegetation

Marksten i form av natursten, gjutna stenblock och marktegel ska användas för beläggning av gång- och cykelstråk i stället för asfalt.

Grönytor och vegetation ska väljas och utformas för att bidra till en god miljö, både med avseende på estetik, mikroklimat och omhändertagande av dagvatten.

I första hand används sten och kross. Ytor av ljusgrå betongmarksten. Varierande storlek används för att dela upp stora ytor. Rött marktegel kan användas för att markera intima stråk och platser såsom gångvägar inom kvarter och entréer.

Stora stenar kan användas för att markera övergångar mellan funktioner. Mindre avsnitt kan ha stor variation inspirerat av fjälllandskapets sprickor och skrevor (inslag av Cortén och torv).

Planteringars innehåll ska variera med fokusområdenas teman, se nedan under respektive fokusområde. De marktäckare, ris och buskar som används bör tåla snölaster och vara härdiga

Välj arter och sorter ur ett skötselperspektiv.

Träd i hårdgjord yta planteras med genomsläppligt topplager av armerat grus, på jord eller skelettjord. Eventuellt trädgaller. Detta gäller i de fall där planterade träd inte omges av planteringsytor.

Undvik i möjligaste mån att plantera träd i intensivklippta gräsytor.

Utomhusmöblering

Utrustning som stolpar, skyltar, sittmöbler, cykelställ, pollare, m m följer upp byggnadsdetaljernas färger och material. Möblering som ska framhävas ges en kontrasterande färg gentemot bakgrunden t ex genom att plocka upp färg/material från detaljerna i den byggnad som den hör ihop med.

Möblering som inte ska framhövas (t ex stolpar) ges en färg som smälter samman med bakgrunden.

Falusvart fasad med naturfärgade trädörr. Svartlackerade stolpar i kontrast mot möbler och skyltar i naturfärgat trä. Ljusgrå marksten mot rödbladiga marktäckare och rödbladig björk.

Alu-zink fasad och dörr. Detaljer i svartlackerad plåt. Rött tegel mot grått grus.

Falusvart fasad med falurröd eller marinblå dörr. Detaljer i svartlackerad plåt. Alu-zink stolpar i kontrast mot möbler och skyltar i röd eller svartlackerad plåt.

Faluröd träfasad med svart dörr. Detaljer i svartlackerad plåt.

PRINCIPER FÖR UTFORMNING AV BYGGNADER

Nya byggnader, byggnadsvolymer

Utformning av byggnader ska ske med utgångspunkt och inspiration från gestaltungsprogrammets grundkoncept, fjäll och fjälldal.

Utformning av tak- och byggnadsvolymer bör ske med stor hänsyn till skuggning och eventuell påverkan på mikroklimat i byggnadens närmiljö. Det betyder framförallt att takvolymer bör vinklas eller att de högsta våningarna dras innanför fasadliv (kan forma avsatser och terrasser) för att viktiga stråk och ytor nära norr- och nordvästvända fasader ska kunna få hygglig solexponering.

Långa byggnadsvolymer/fasader kan med fördel brytas upp i mindre delar med hjälp av nischer där det ryms planteringar och sittmöjligheter, rännalar för synlig takavvattning och/eller kanaler i fasaden som ger skuggverkan och kan ljussättas.

Fasader, nya byggnader/tillbyggnader

Dominerande fasadmaterial/kulör mot gata och GC-stråk ska vara liggande, eller i undantagsfall stående, träpanel målade med svart slamfärg eller svart färg som ger likvärdig matt yta.

Alternativt kan sinuskorrugerad fibercement (med liggande korrugering), som målas i kulör motsvarande svart slamfärg, användas i stället för träpanel.

Vissa fasadpartier, exempelvis rännalar för dagavvattning, eller enstaka hela fasader kan kläs med alu-silver-lackerad stålplåt, rostfri stålplåt eller Rheinzink-plåt.

Kontrasterande fasadmaterial i nischer (tänkta för bl.a sittytor) ska vara klädda med träpanel med naturell yta eller målade med gul eller röd slamfärg (Faluröd).

Synlig del av sockel ska vara ofärgad/omålad betong, alternativt med yta av ljusgrå natursten eller motsvarande.

Fönster- och dörröppningar, ev foderlister, karmar etc kan med fördel ha samma kulör som fasad, alternativt lämpligt accentkulör, exempelvis kontrasterande blå karmar mot svart fasad, gula karmar mot faluröd fasad (se Kårhuset, där några fönster och dörrar fått accentkulör S 3040-Y20R, ljus gulockra).

Användning av accentkulörer bör vara mycket sparsam och bör i princip begränsas till fönsterkarmar, dörrkarmar och dörrblad. Yttre vita fönster- och dörrkarmar ska undvikas.

Grå kulörer, från NCS S 6000-N till S 8000-N kan däremot fungera bra om de bildar en lagom kontrast mot svart fasad samt även mot fasadpartier klädda med Rheinzink, alu-silver-lackerad stålplåt eller fasadpartier målade i ljus gulockra, faluröd alternativt naturell träpanel.

Även fönster- och dörrkarmar av naturanodiserat aluminium kan accepteras.

Takfötter, vindskivor, ev knutbrädor och andra fasaddetaljer bör ha samma kulör som huvudkulör på fasad. Fasad målade med svart slamfärg kombineras med svarta takfötter, vindskivor och knutbrädor osv. Samma princip gäller om hela fasader och dominerande delar av en byggnad är klädd med Rheinzink eller alu-silver-lackerad stålplåt. Då anpassas takfötter och övriga fasaddetaljer till plåten och dess utformning.

Konventionella hängrännor och stuprännor bör alltid vara utförda i alu-silver-lackerad stålplåt, rostfri plåt, förzinkad stålplåt eller Rheinzink-plåt. Det kan även fungera med rännor lackerade i grå kulör som motsvarar förzinkad stålplåt eller Rheinzink.

”Rännalar” i fasad för synlig takavvattning ska utföras enligt samma princip som konventionella häng- och stuprännor, dvs i alu-silver-lackerad stålplåt, rostfri plåt, förzinkad stålplåt eller Rheinzink.

Övriga fasaddetaljer som snörasskydd, väggmonterade armaturer, solskyddslameller, etc ska motsvara ovan nämnda detaljer för takavvattning i material/ytskikt.

Fasader, befintliga byggnader som renoveras

I de fall fasadbeklädnaden byts ut till ny träpanel föreslås att den målas på motsvarande vis som nya byggnader, med svart slamfärg. I de fall befintlig träpanel inte byts ut eller täcks över, där den enbart målas om, finns alternativ till slamfärg som ger liknande matt yta, bl.a olika typer av silikatfärger. Även i det senare fallet föreslås dominerande fasadkulör vara svart, med accentkulörer på vissa detaljer som fönsterkarmar, dörrkarmar och dörrblad motsvarande nya fasader.

För fasader som renoveras och får ny beklädnad kan även sinuskorrugerade fibercementskivor användas (med liggande korrugering), ev i kombination med släta fibercementskivor. Släta fibercementskivor får dock aldrig vara dominerande fasadbeklädnad! Fibercementskivor målas i kulör motsvarande svart slamfärg.

På motsvarande vis som för nya byggnader kan renoverade fasader till viss del bekläs med alu-silver-lackerad stålplåt, rostfri plåt eller Rheinzink-plåt, men detta ska inte vara det dominerande fasadmaterialet.

Övriga fasaddetaljer, stup- och hängrännor, snörasskydd etc, se Fasader, nya byggnader/tillbyggnader.

Tak, nya byggnader/tillbyggnader

Grundprincipen är att minimalt sluttande samt nord- till nordvästvända sluttande tak har beläggning av sedum, dvs ”gröna tak”, medan syd- och sydöstvända sluttande tak är klädda med alu-silver-lackerad stålplåt, rostfri plåt eller Rheinzink-plåt, med möjlighet att montera solcellspaneler, antingen dikt mot tak eller på stativ. Det finns förstås även möjlighet att montera solceller på platta eller minimalt sluttande tak, men då krävs som regel alltid stativ.

För tillbyggnader, exempelvis mot befintligt Acusticum- och högskolekomplex, är det kanske inte lämpligt med sedumbeläggning. Där förespråkas istället alu-silver-lackerad stålplåt, rostfri stålplåt eller Rheinzink.

FOKUSOMRÅDEN

Programmet är uppdelat i flera fokusområden; - se kartan.
 De första fokusområdena hänger samman med det genomgående stråket.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG - FOKUSOMRÅDEN

1 FOKUSOMRÅDE 1, ENTRÉN TILL UNIVERSITETSOMRÅDET OCH RAKA GATAN FRÅN RONDELLEN

Ledord:

Allegro - glatt, hastigt

Bergssida

Förslag

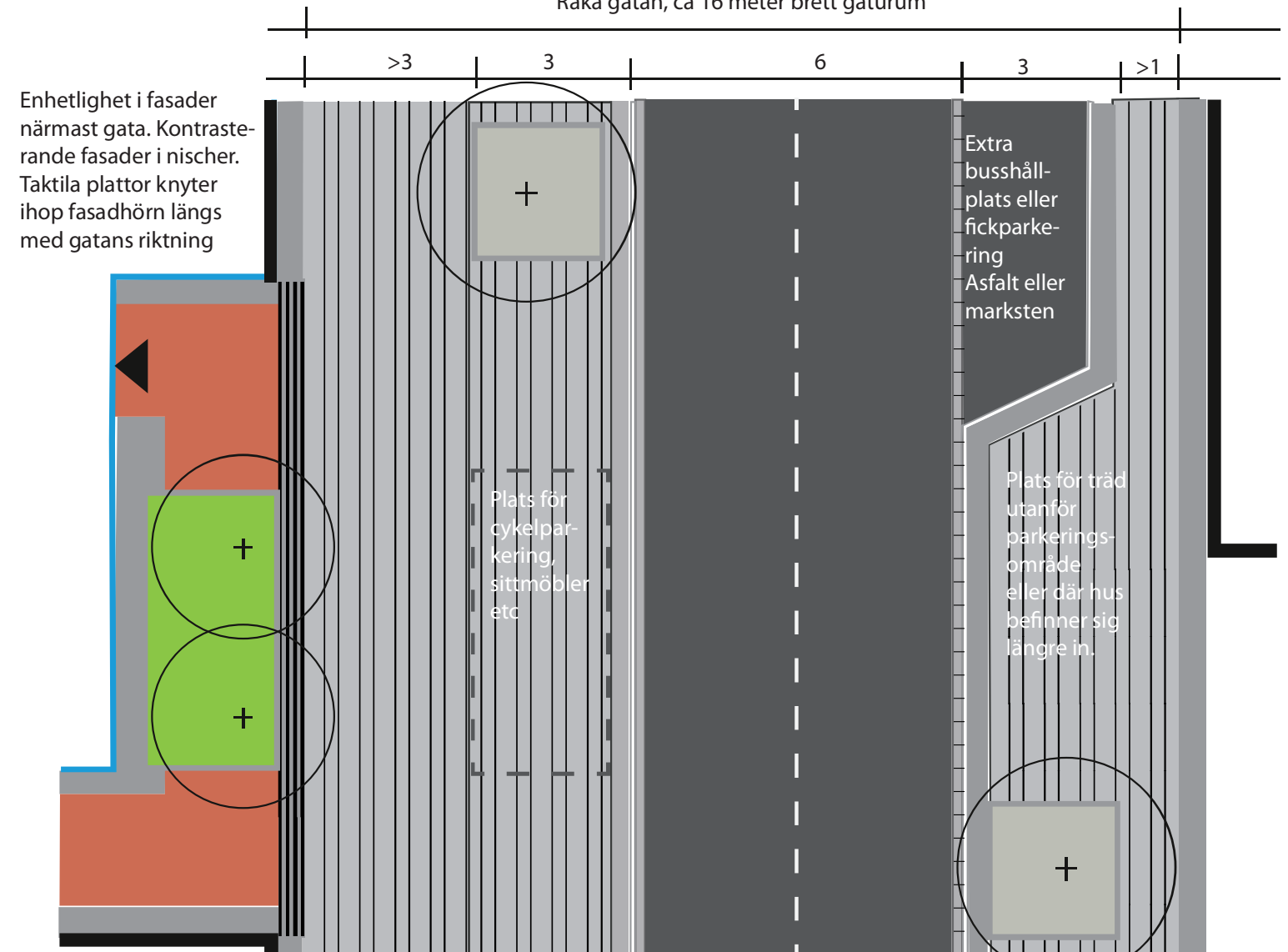
- ”Raka gatan” utgör en förlänging av Snickargatan fram till en ny rondell i korsningen mellan Norra ringen och Industrigatan. Raka gatan är utformad som lokalgata fram till gångfartsområdet, se Fokusområde 3.
- Det bör finnas möjlighet för tillfälligt parkera utmed Raka gatan.
- Övergång mellan gata och gångfartsområde utformas enligt illustrationen till Fokusområde 2. Övergången mellan gata och gångfartsområde kan även utformas som ett ”timglas” med bushällplats.

Karaktärsträd

- Längsgående trädrad, björk.
- Träd i nischer kan vara blommande mindre träd men även t ex tall.
- Räckan som rumsavgränsare, t ex vid planteringar och cykelställ.

Raka gatan, ca 16 meter brett gaturum

Mark- och funktionsuppdelning av gaturum för ”Raka gatan”, Vy från söder.

2 FOKUSOMRÅDE 2, DIAGONALENS ENTRÉ OCH LOKALGATOR

Ledord:

Moderato - måttligt fort

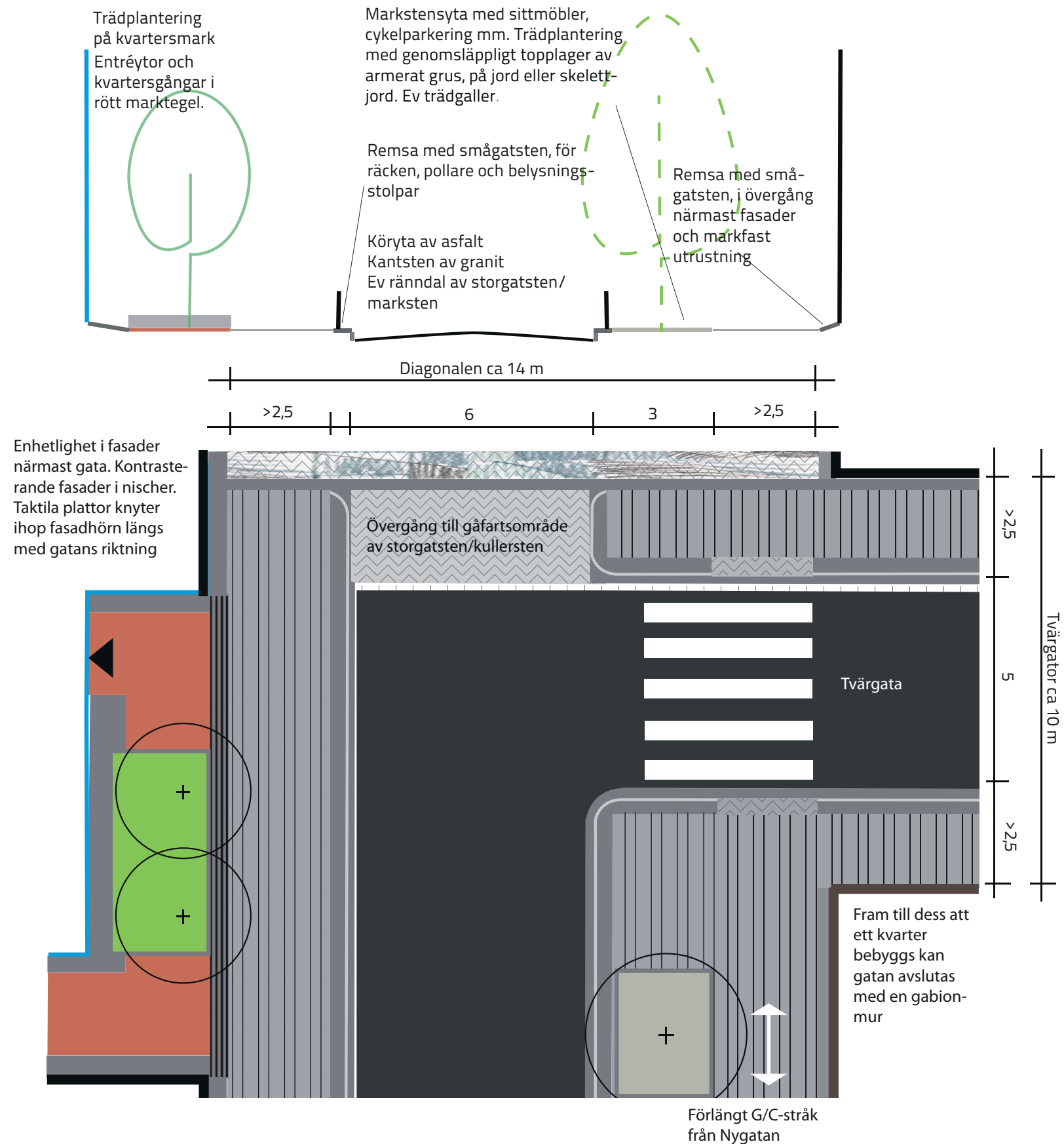
Bäckravin

Förslag

- Den diagonala gatan startar vid Nygatan och är utformad som lokalgata fram till gångfartsområdet, se Fokusområde 3.
- Övergång mellan gata och gångfartsområde utformas enligt illustrationen intill. Övergången mellan gata och gångfartsområde kan även utformas som ett "timglas" med bushållplats.
- Cykelvägen på Nygatans norra sida fortsätter utefter "Diagonalen".

Karaktärsträd

- Längsgående trädrad samma trädsort som utmed Nygatan.
- Träd i nischer kan vara blommande mindre träd men även t ex tall.
- Räckan eller murar av betong som rumsavgränsare, t ex vid planteringar och cykelställ.

Mark- och funktionsuppdelning av gaturum för den diagonala gatan, fram till första tvärgatan till böger. Vy från söder

2

Vy Diagonal från söder. Illustration David Lindmark, MAF

3 FOKUSOMRÅDE 3, DIAGONALEN GÅNGFARTSOMRÅDE

Ledord:

Andantino - rörligt gående "dans"

U-dal

Förutsättningar

Gångfartsområde med busshållplatser.

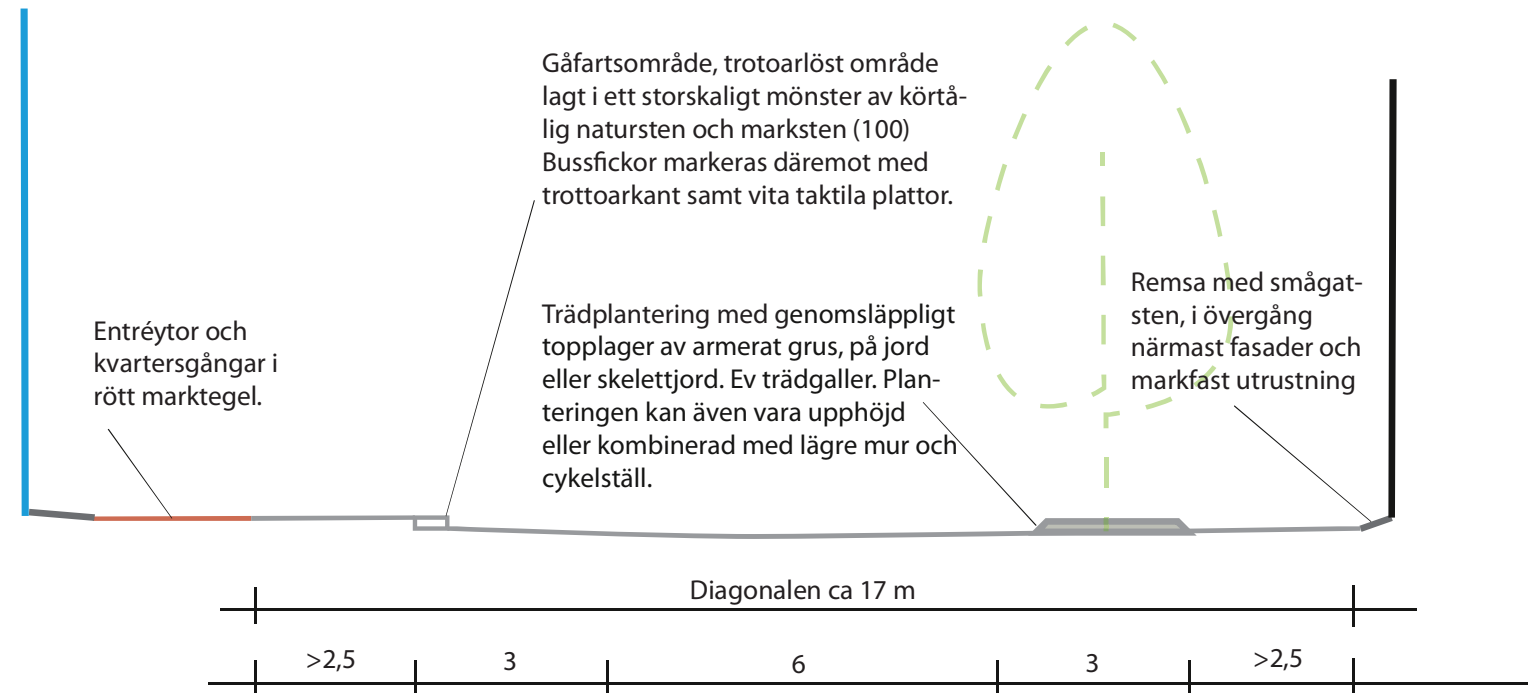
Gångfartsområdet ska helst inte ha någon tydlig funktionsuppdelning av bilar/cyklar/gående. Samtidigt ska det vara lätt att orientera sig utmed vägar och över gångfartsområdet även för personer med nedsatt syn eller med annat funktionshinder.

Förslag

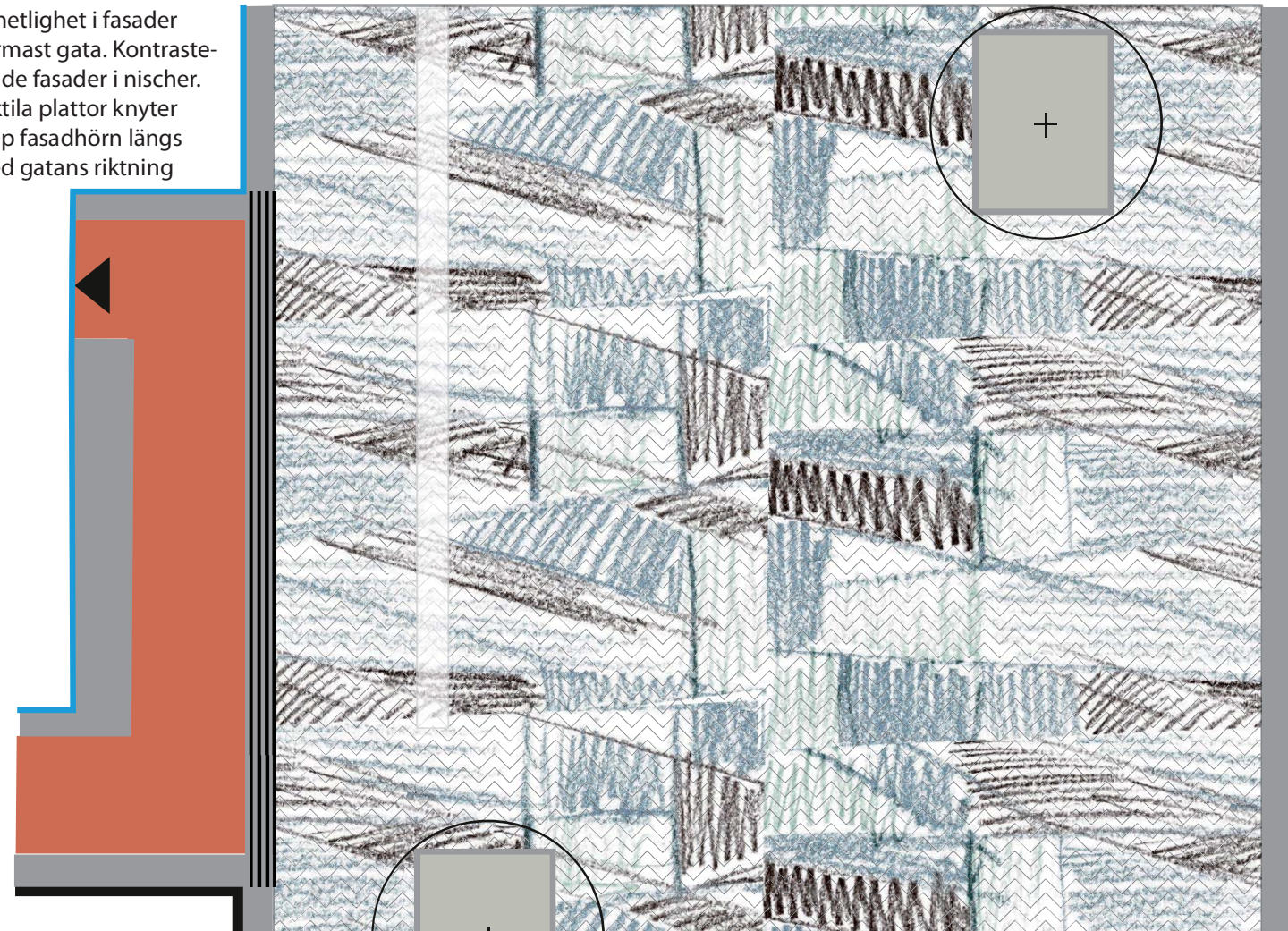
- Storskaligt mönster av natursten och marksten som tål busstrafik.
- Busshållplatser tydliggörs med en kontrasterande trottoarkant. Väderskydd vid hållplats ska vara diskreta (glasade väggar utan reklam).
- Längsgående trädrad samma trädsort som fokusområde 2
- Träd i nischer kan vara blommande mindre träd och om utrymme tillåter, även tall.
- Rumsavgränsare av granit istället för räcken, t ex vid planteringar och cykelställ.
- Belysning koncentreras till gångzoner, entréer och fasader samt "prång" och sidoområden. Se illustration, fokusområde 4.

Allternativ

- Placera busshållplatserna i början och i slutet av gångfartsområde och utforma övergången till lokalgatan som ett "timglas".

Enhetlighet i fasader närmast gata. Kontrasterande fasader i nischer. Taktila plattor knyter ihop fasadhörn längs med gatans riktning

Mark- och funktionsuppdelning av gaturum för den diagonala gatan,

3

Diagonalen när besökscentrum. Illustration David Lindmark, MAF.

4 FOKUSOMRÅDE 4, TORGET, GÅNGFARTSOMRÅDE OCH ENTRÉER TILL ACUSTICUM, HÖGSKOLA OCH KÅRHUS

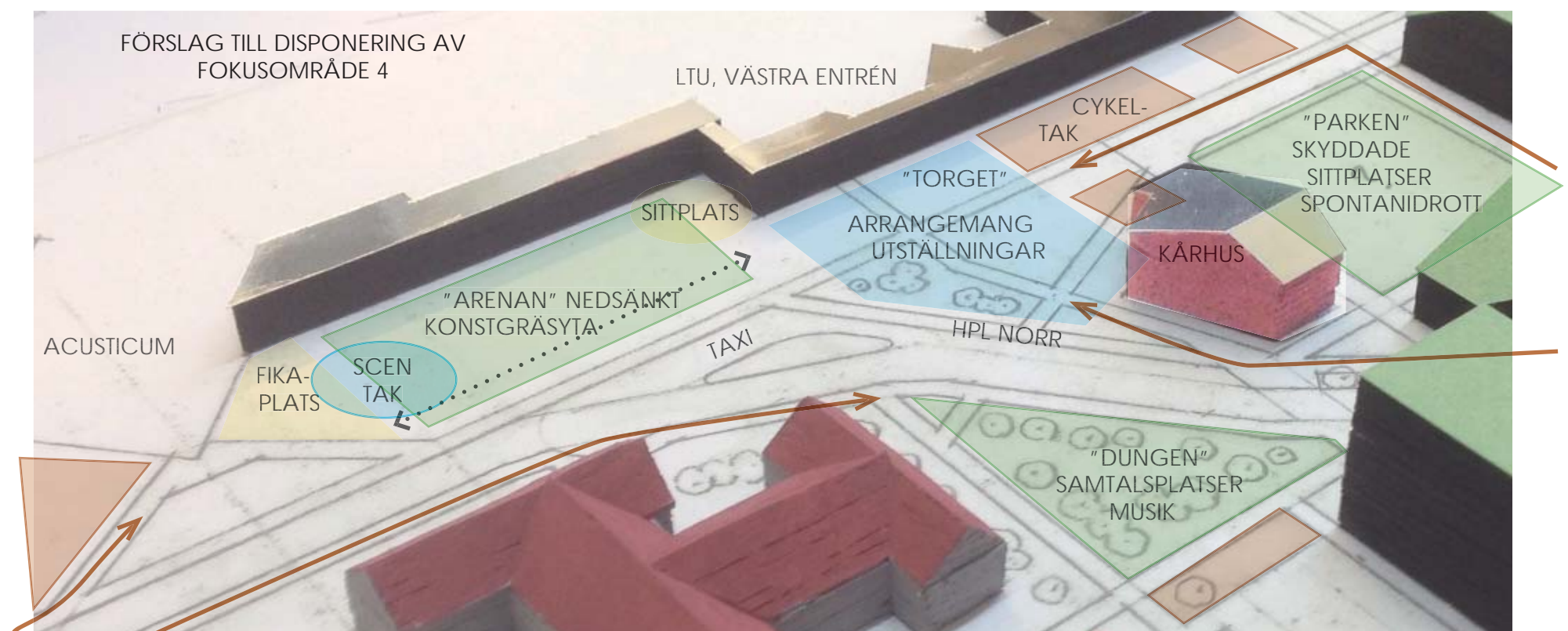
Ledord:

Andantino. (rörligt gående "dans")

U-dal

Förslag

- Universitetsområdets centrala del är en fortsättning på fokusområde 3 med samma stormönstrade markbeläggning men anpassad till områdets olika delar, Torget, Arenan och Dungen. Mellan dessa delar och äldreboendet går genomfartsvägen med buss i linjetrafik.
- Busshållplatser: se fokusområde 3.
- Torget, området mellan Västra entrén och Kårhuset utgör en utvidgning av gångfartsområdet. Denna del korsas av gående, cyklister samt enstaka fordon och lämpar sig för tillfälliga aktiviteter och utställningar. Utrustning byggs upp för en säsong eller aktivitet/utställning.
- Belysning ska kunna anpassas till olika arrangemang, t ex riktbara strålkastare på mast. Med vajrar mellan masterna kan ytterligare belysning och t ex tälttak hängas upp mellan masterna.
- Cykelparkeringar med tak nära universitetets entréer. Till sammans med kårhuset bildar de en extra fond åt torget.
- Möblering lika Fokusområde 3. Tillfälliga utställningsmöbler ska ha hög kvalitet och finish.
- Arenan en scen med segeltak närmast Acusticum. Nedsänkt konstgräsyta nedanför scenen och sittgradänger runt om. Arenans material och färgskala anpassas till Acusticumbyggnaden. Ljusa sten- eller betongytor närmast gräsytan.
- Soliga skyddade lägen nyttjas först och främst för sittplatser. Lämpligt med fikaplats nära Acusticums entré.

4

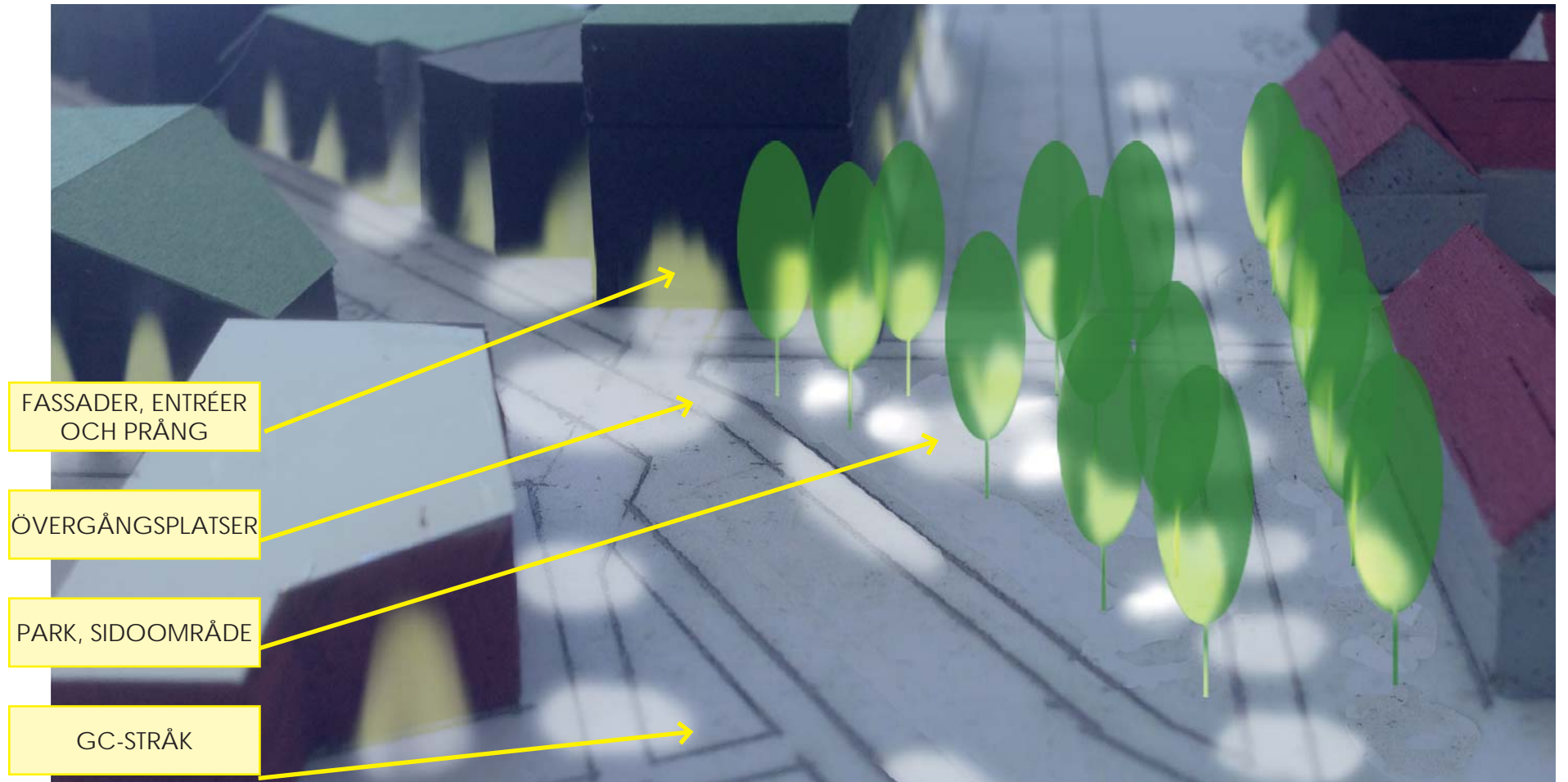

Torget utanför kårbuset med utställningsyta och bussbållplats till böger och Dungen med blodbjörkar till vänster. Om bussbållplatserna istället placeras vid gångfartsområdets början och slut kan torget göras planare, dvs utan trottoarkanter. En stjärnbimmel av LED-ljus är spänd mellan belysningsmasterna. Dessa håller även upp tillfälliga utställningstak. Illustration David Lindmark, MAF

4

Förslag, forts.

- Karaktärsträd gulbarkig hägg
- Dungen utgör förslagsvis en trädplanterad del mellan äldreboendet och besökscentrum. Intimare och långsammare än Torget. Kan användas till servering och mindre utställningar.
- Det storskaliga markmönstret ska här anpassas till de många träden med fler geneomsläppliga grusytor och även planteringar.
- Dungen ska rymma sittplatser och kanske en lekplats för vuxna och barn med musikinstrument, t ex från Stilion/Richter eller utformade av lokala musiker och konstnärer. På vintern kan is användas.
- Hämta inspiration i Streetlifes sortiment.
- Karaktärsträd Blodbjörk, alternativt björk och lärk.
- Belysning koncentreras till gångzoner, entréer och fasader samt prång och sidoområden - Se illustration till höger.

Sittmöbler från Streetlife

5 FOKUSOMRÅDE 5, PARKEN

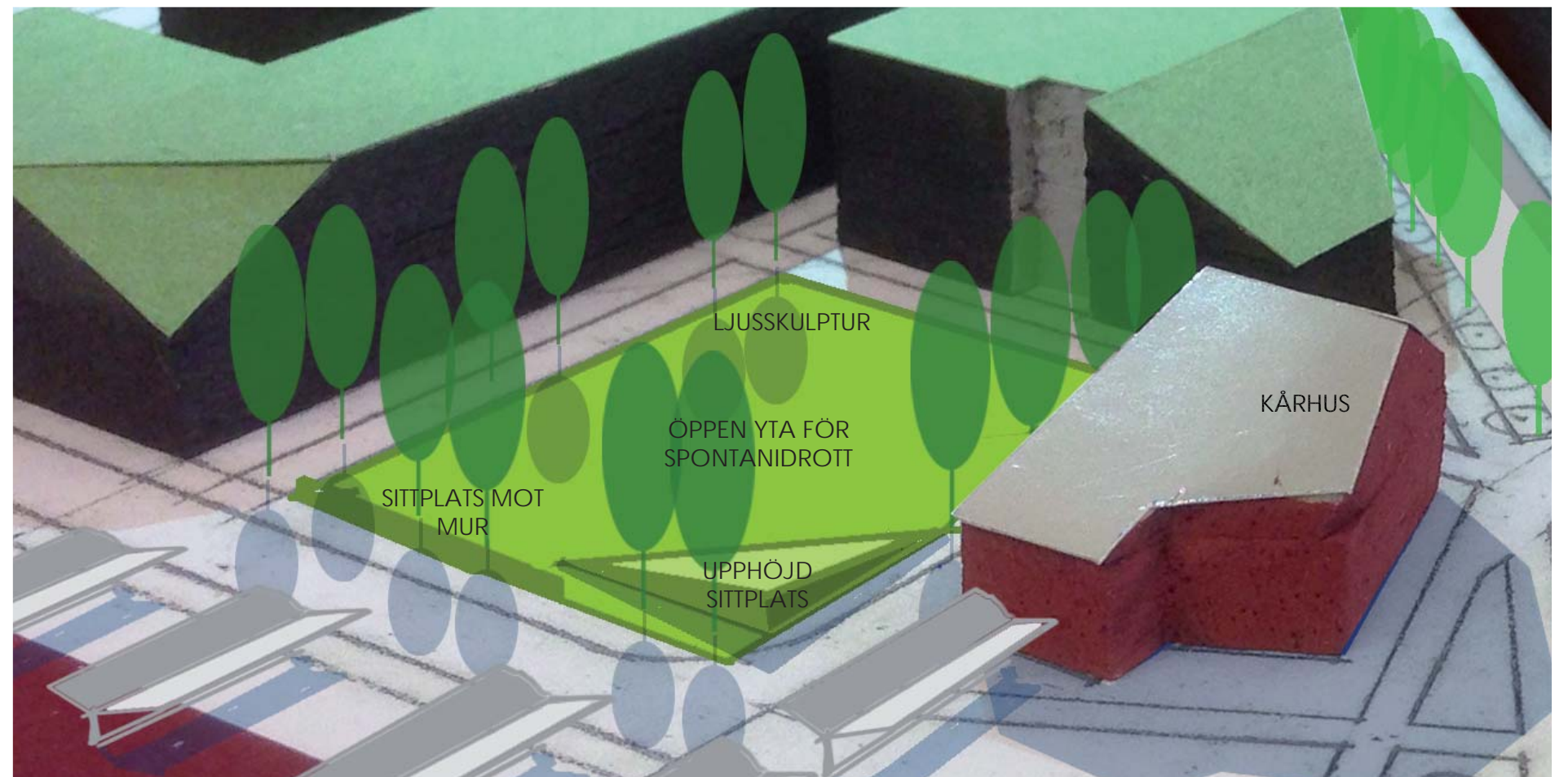
Ledord:

Lento - långsamt

Blomsterprakten i fjälldalen

Förslag

- Parkens uttryck ska skilja sig från omgivande offentliga platser.
- Inramad öppen gräsyta för spontanidrott med sittplats i det norra hörnet - gärna upphöjd.
- En ram av varierad höjd, med planteringar, stenar etc enligt fjälltemat. T ex låga marktäckande ris- och salixarter
- Skyddande planteringar mot musikskolan och kårhusets baksida i kombination med mur/pergola/vertikal konst.
- Mindre buskar gärna med färg och form som kontrasterar mot de hårda materialen .
- Sittplatserna i norr bör få en avskärmning mot gatan bakom i form av plank/spaljé/träd.
- Bygg med natursten, Cortén och grånat trä.
- Karaktärsträd olika sorters rönнар och barrväxter t ex serbisk gran och någon enstaka brödtall.
- Belysning koncentreras till gångzoner, entréer och fasader samt prång och sidoområden.
Se illustration, Fokusområde 4.
- Extra belysning, ljusskulpturer, i de skuggiga södra delarna.

5

Parken, Illustration David Lindmark

6

FOKUSOMRÅDE 6, GÅNGSTRÅK I KVARTER

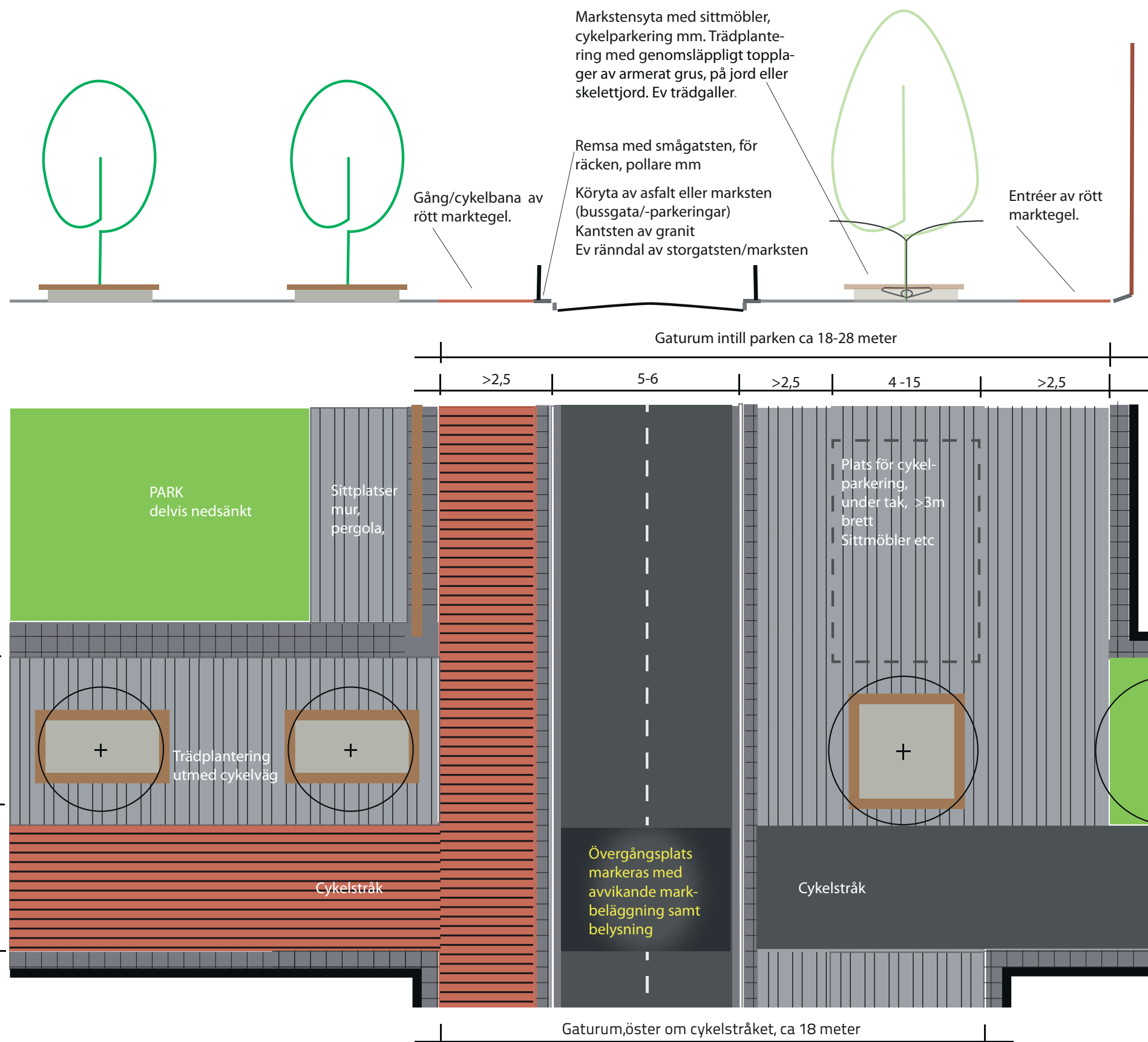
Ledord:

Andante - lungt gående

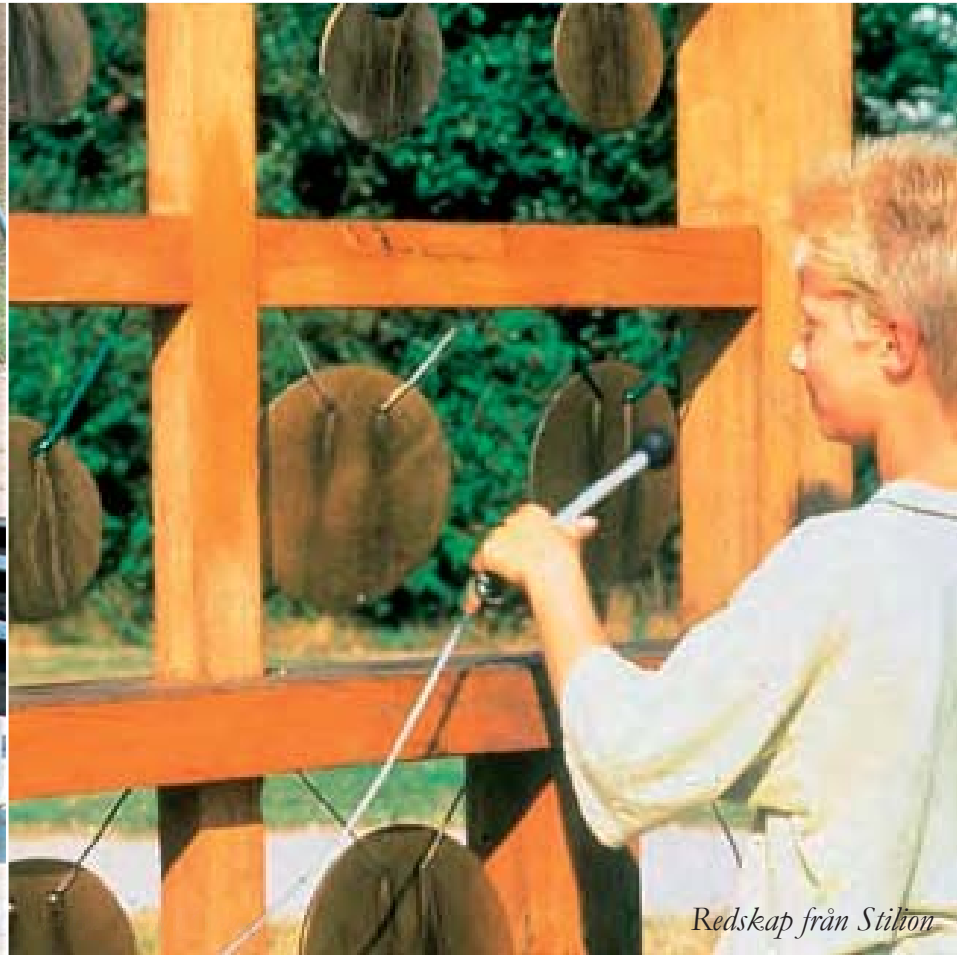
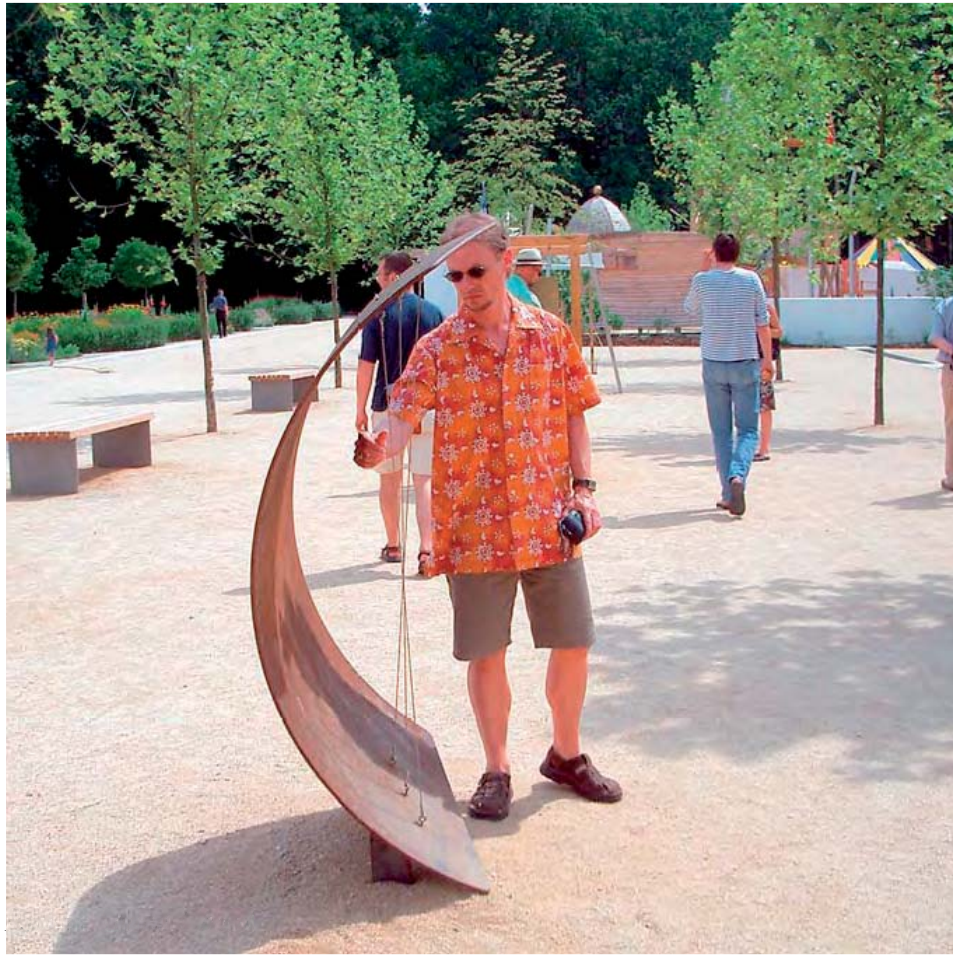
Fjällbäck

Förslag

- Gång- och cykelstråken mellan kvarteren gestaltas som smala parkrum. Förutom cykelväg ska här rymmas planteringar, sittplatser och cykelparkeringar samt skulpturer och eventuellt de musikinstrument som nämns under Fokusområde 3.
- Karaktärsträd rönn, pelarrönn i trånga lägen, björk i ytterområden med gott om plats.
- Räckan eller murar av betong som rumsavgränsare, t ex vid planteringar och cykelställ.
- Hämta inspiration i Streetlifes sortiment.

Mark- och funktionsuppdelning av gång och cykelstråk förbi parken och de inre kvarteren (till vänster på bild) samt förbi de yttre kvarteren. (till höger på bild). I mitten av bilden syns långa gatans förlängning

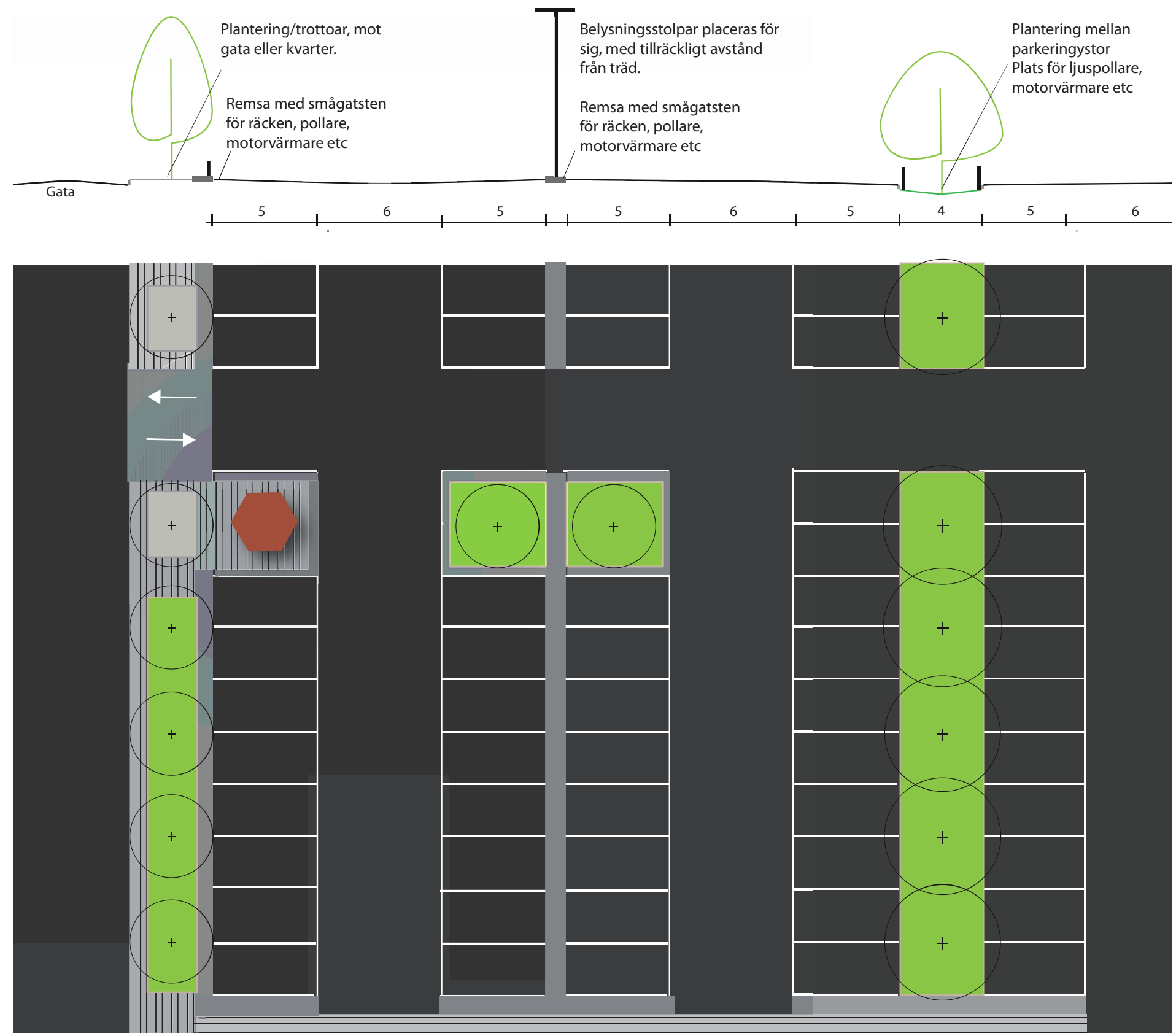
Redskap från Stilton

ÅTGÄRDSFÖRSLAG - ÖVRIGT

PARKERINGAR

Undvik "asfaltöknar" och djupa parkeringar

- Anlägg inte större sammanhängande parkeringsytor än att de rymmer max 4 gånger 8 p-platser, Skilj dessa parkeringsytor åt med en minst 4 meter bred plantering, alternativt en yta med annan funktion t ex informationplats, toalett etc.
- Stora parkeringplatser planeras så att det finns gångstråk utmed sidorna; utmed trottoar eller utmed kvartersgräns
- Åtskilj parkeringen från intilliggande väg eller annan hårdgjord yta, med en minst 3 meter bred planteringsyta
- Planteringsytorna ska innehålla träd och snölasttåliga marktäckare och buskar. Undvik klippt gräs som marktäckning under träd.
- Välj träd som passar tillsammans men närmaste fokusområde.
- Stora parkeringsområde behöver delas upp med större planteringar, dessa kan rymma vida träd, så som bollpil, se illustration intill.

TILLGÄNGLIGHET FÖR ALLA

Begreppet tillgänglighet handlar om att det ska vara lätt för människor med funktionsnedsättning att ta sig fram och orientera sig. Därför är det viktigt att platsen utformas för att vara tillgänglig och för att fungera för alla.

Vid planering av ny infrastruktur, nya byggnader och ombyggnad eller tillbyggnad av befintliga byggnader i området ska frågor kring tillgänglighet ägnas största möjliga omsorg. Att Plan- och bygglagen ska följas är en självklarhet. Utöver lagar, paragrafer och rekommendationer kan det finnas aspekter i planeringen som bör tas upp, diskuteras och förankras hos lokala handikapporganisationer. Det gäller exempelvis vid utformning av torgytor, vid val av markbeläggningar, vid utformning och placering av skyltar, vid utformning av entréer och uppehållsytor utomhus, grönytor, etc.

Stor vikt behöver läggas på markens utformning, på anpassning av kantstenar, marklutningar, kontrastmarkering, släta gångstråk och tydlig taktila stråk och varningar, etc. Det behövs även ett konsekvent gestaltningstänk när det gäller skyltar, deras innehåll och utformning samt hur de samverkar med varandra.

BELYSNING

Belysningens uppgift

Belysning ska underlätta orientering, öka tryggheten i området, lyfta fram platser för arrangemang och markera platser där olika trafikslag korsar varandra. Att belysa bilvägar är mindre viktigt än att med belysning förstärka övergångar och gränser.

Belys:

- samlingsplatser (torg, busshållplatser, parkeringsplatser)
- gångstråk och cykelstråk
- platser där stråk med bilar och gående korsar varandra
- entréplatser till byggnader
- mörka prång intill byggnader.

Förslag på utförande

Det är viktigt att belysningen inte bländar, men ger tillräckligt med ljus för att kunna uppfatta mötande personers ansikten. Indirekt ljus som lyser upp annars mörka vrår kan minska otryggheten. Människor som ofta är mörkt klädda i höstmörkret syns bäst mot en upplyst bakgrund.

Använd universitetsområdets olika platser för att visa upp en provkarta över vilka olika typer av energisparande belysningslösningar som finns på marknaden. Komplettera med en ständigt uppdaterad utställning över belysningsforskningen.

Att studera hur gående rör sig i området och lägga fokus på och anpassa belysningen efter detta kan också ses som en energibesparande åtgärd.

- Komplettera gestaltningsprogrammet med ett belysningsprogram.

Inspirationsbild till torget: stolp- och wirebelysning över torget vid Hyllie station, Malmö. Landskapsarkitekt Torbjörn Andersson

Inspirationsbild till ljusskulptur i parken; en innergård till sjukhuset Maasstadt. Design: Greenspire

SNÖHANTERING

Snöröjningsplan

Detaljplanen redovisar inga särskilda ytor för snöupplag. Vid snöröjning av hårdgjorda ytor finns det risk för att snön läggs upp på gräsmattor mellan träd och på busktytor, med vegetationsskador som följd.

En snöröjningsplan bör tas fram för hela området. Snöröjningsplanen ska beskriva vilka stråk och ytor som ska snöröjas vintertid. Den ska också anvisa plats för större snöupplag med hänsyn både till praktiska och estetiska aspekter.

Så långt som möjligt bör delar av den hårdgjorda marken användas för snöupplag. Detta kommer att innebära att torgytor, parkeringsytor och uppställningsytor tas i anspråk för snö under vintern.

Snö som läggs upp längs med gator dämpar ljud från fordon och skymmer sikten. Därför är det särskilt viktigt att ta bort snön kring platser där gående korsar genomfartsstråket för bilar men även intill utfarter.

I samband med arrangemang under vinterhalvåret kan snö med fördel användas för att bygga upp rumsavskiljande murar och skulpturer.

Riktlinjer för en sådan mer detaljerad snöhantering bör ingå i snöröjningsplanen.

Uppvärmning

För vissa huvudstråk kan det vara värt att överväga att lägga ner värmeslingor i mark för att hålla snö- och isfritt även under vintersäsong i syfte att skapa bättre framkomlighet och tillgänglighet inom området. Som komplement kan hela eller delar av torget och närliggande gångstråk vara uppvärmda. Marktytor som behöver användas för snöupplag och för snöskulpturer m. m. bör inte värmas upp.

<http://www.icemusic.se/>

ETAPPINDELNING

Utvidgningen av universitetsområdet sker i etapper och byggs inifrån och ut med början vid universitetshusets huvudentré (Fokusområde 4)

Tillfälliga grönytor, parkeringar och evenemangsytor kan anläggas på kvartersmark innan husen byggs.

1. "Arenan och förbindelsegången längs sydvästra fasaden byggs. Planering av ny infart med cirkulationsplats påbörjas.
2. "Torget" byggs tillsammans med "Diagonalen" och kringliggande kvarter och park. Därefter kan befintlig infartsväg (Hovslagargatan) stängas av mot Nygatan.

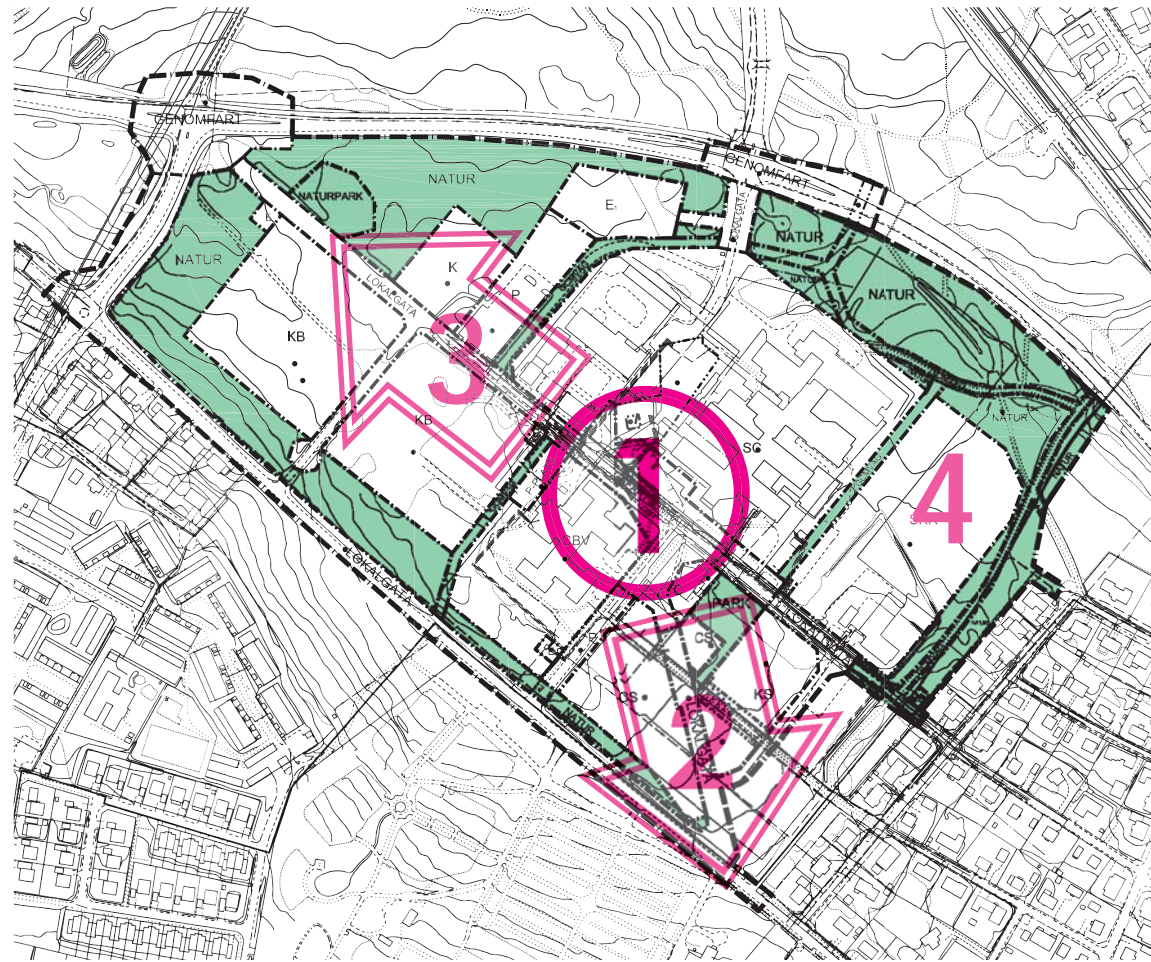
3. Rondellen byggs och "Raka gatan" (Snickargatan) förlängs. Därefter kan befintlig infartsväg från Norra ringen (Bagargatan) stängas av av mot Snickargatan och delvis byggas om till cykelväg.

Ytterligare ett kvarter byggs

Fortsatta om- och nybyggnationer vid universitetshuset och Acousticum

Stora parkeringen byggs till när behov uppstår.

4. De yttre kvarteren och återstående lokalgator och gång- och cykelvägar byggs.

CHECKLISTA

VÄGLEDNING OCH REKOMMENDATIONER

Nya byggnader, byggnadsvolymer

-se sidan 11.

Körbanor, gång och cykelvägar

- Huvudstråk för gång och cykel: Ljusgrå marksten med ytermått lika marktegel (tjocklek efter fordonsslag).
- Huvudentréer och korta gångstråk: Rött eller mörkbrunt-marktegel med riven ytstruktur.
- Sekundära stråk och entréer: Lika huvudstråk men kan ha annan stenstorlek eller läggningsriktning.
- Ytor närmast kantsten, hussocklar, brunnar, stolpar etc; beläggs med gatsten.
- Korta gångstigar: Stenmjöl fraktion 0-4 mm.
- Gåfartszonen körytor: Storskaligt mönster inspirerat av sprucket berg. Körbar marksten och natursten, ev gjuten betong på busshållplatser. Kompletterande detaljer med högre finnish eller annat material.
- Övriga körytor och perifera cykelvägar: Asfalt eller stenmjöl

Parkeringsytor

- Parkering beläggs i huvudsak med asfalt och målade linjer.
- Små parkeringsytor kan beläggas med smågatsent eller marksten med parkeringsrutorna lagda med en kontrasterande färg.
- Gränser till andra ytor markeras med en halv meter bred gatstensyta. Gångytor vid sidan av parkering beläggs med ljusgrå marksten.
- Tillfälliga parkeringsytor ges ett slitlager av stenmjöl.

Hållplatser, väderskydd

- Väderskydd för busshållplatser, väntlägen för taxi osv. bör i första hand integreras med byggnad nära bussficka utmed diagonalt huvudstråk.
- Eventuellt kan ett heltäckande väderskydd byggas, som ”svävar” ovanför den mest intensiva delen av hållplats utmed diagonalt huvudstråk. Utformning och gestaltning anpassas till nya byggnader och fasader.
- Fristående väderskydd ska vara diskreta, glasade utan reklam.

Cykelparkeringar, väderskydd

- Utrustning och ev. väderskydd för cykelparkering ska vara anpassad till intilliggande byggnad.

Möblering/utrustning

- Hämta inspiration hos Streetlife och Stilion.

Belysning

- Ett specifikt belysningsprogram bör tas fram.

Skyltning

- All skyltning för vägvisning, orientering och upplysning ska vara tydlig och enhetligt utformad.
- Ett specifikt skyltprogram för området bör tas fram med utgångspunkt från kriterier enligt ovan.

Vegetation

- Använd ett bassortiment av lokalt härdiga arter av träd och buskar.
- På särskilda platser, där ett ökat underhåll kan förväntas, kan mer ovanliga arter och sorter användas.
- Komplettera buskytor med perenner.
- Placera träd i planteringsytor, hellre än i gräsmatta. (Björk kan dock fungera som gräsmatteträd.)

KÄLLOR

SKRIVNA KÄLLOR

Handlingar

- Detaljplan för Stadsön 2:1, Acusticum, antagen 2014-04-07 §65, laga kraft 2014-05-07.
- Koncept för utveckling av Acusticumområdet/Campus Piteå, 2013-06-11.

DIGITALA KÄLLOR

Utrustning etc.

- <http://www.cyklos.se/> (Cykelställ)
- <http://www.flisbyab.se/Inspiration.aspx?Id=987> (Betongtegel)
- <http://foxdesign.se/sortiment/utomhus/page/17/> (Belysning park)
- <http://www.stiliom.se/> (Lekutrustning)
- <http://www.streetlife.nl/en> (Sittmöbler, pollare, cykelställ mm)
- <http://www.vegtech.se/hem/> (Sedumtak, pluggplantor och mycket mer)
- <http://www.icemusic.se> (Isinstrument)

Inspirationsbilder

- <http://www.greenspire.se/design.htm> (Belysning)
- <http://www.tekniskaverken.se/belysning/> (Belysning)
- <http://www.temagruppen.se/Referenser/Gata-och-allman-plats/Dragarbrunnsgatan-Uppsala/> (Belysning och gatuum)
- <http://www.pro-teqsurfacing.com/> (Självljysande asfalt)
- http://gbg.yimby.se/2014/01/battre-belysning-i-slotts_3451.html (Belysning)
- <http://worldlandscapearchitect.com/hyllie-plaza-malmo-sweden-thorbjorn-andersson-with-sweco-architects/> (Belysning och torg)
- <http://www.mellanrum.se/portfolio/ekostaden-augustenberg/> (dagvatten)
- <http://www.peterkornstradgard.se/omtradgarden.html>

(stenparti)

Övrigt

- http://www.volvogroup.com/group/sweden/sv-se/news-media/pressreleaser/tidigare/_layouts/CWP.Internet.VolvoCom/NewsItem.aspx?News.ItemId=23892&News.Language=sv-se (Bussmått)